

מדת הדין

לע"נ הגה"צ רבי צבי זאב בן רבי אברהם נח פאלי זצוק"ל
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גלין 154 פרשת וישלח תשפ"ג

גדרים מז-נג

דף מז אבימי מסתפק באומר קונם בית זה שאתה נכנס ומת או שמכרו לאחר האם אדם אוסר דבר שברשותו לכשיצא מרשותו או לא, ורוא הוכיח ממה ששינו לעיל שאם אמר לבנו קונם שלא תהנה לי ומת יירשנו, ואם אמר בחייו ובמותו ומת, לא יירשנו, ומוכח שאדם אוסר דבר שברשותו לכשיצא מרשותו.

שנינו לקמן שאם אמר קונם פירות אלו עלי, קונם הן על פי, קונם הן לפי, נאסר בחילופיהן ובגידוליהן, ומסתפק רמי בר חמא אם אמר קונם פירות אלו על פלוני האם הוא נאסר בחילופיהן, שרק על עצמו מתוך שהוא אוסר פירות חבירו על עצמו הוא יכול גם לאסור פירות שלא באו לעולם על עצמו, אך לגבי חבירו אדם אינו יכול לאסור פירות של חבירו על חבירו וא"כ לא יכול לאסור דבר שלא בא לעולם על חבירו, **עמוד ב** או שנאמר שחילופין כגידולין ואין הבדל בינו לחבירו, ורב אחא בר מניומי הוכיח ממה ששינו בברייתא שאדם אמר לאשתו קונם שאני נהנה לך יכולה ללוות והבעלי חובות יפרעו מנכסיו א"כ משמע שחילופין שהיא שיעבדה את נכסי בעלה אינם כגידולין, ורוא מחלק שיתכן שלהחליף לכתחילה יהיה אסור אך כאן אינו כחליפין ממש אלא שהיא לוותה לעצמה ובעלי החובות לוקחים ממילא ונעשו חליפין בדיעבד, אך יש להוכיח ממה ששינו שהמקדש בערלה אינה מקודשת ואם מכרם וקידש בדמייה מקודשת א"כ חליפין לא נאסרו, ויש לדחות שלכתחילה אסור להנות מערלה אך אם הוא מכר מעצמו לא נאסרו המעות בדיעבד והם ממונו לקדש בהם.

משנה אמר לחבירו הריני עליך חרם המודר אסור ואם אמר הרי את עלי חרם הנודר אסור ואם אמר הריני עליך ואתה עלי שניהם אסורים, ומותרים בדבר ציבורי של עולי בבל,

דף מח אך אסורים בדבר ששייך לעיר, דבר של עולי בבל כגון: הר הבית והעזרות וכו' שבאמצע הדרך, דבר של העיר כגון: רחבה ומרחץ ובית הכנסת ותיבה והספרים וכן דבר שכתבו עבור הנשיא, ולר' יהודה אין חילוק בין הנכתב לנשיא למה שנכתב להדיוט, וההבדל הוא רק שהכותב לנשיא לא צריך לזכות על ידי אחר אך הכותב להדיוט צריך לזכות ע"י אחר, ולחכמים גם בכותב לנשיא צריך לזכות ומה שדברו בנשיא כי היו רגילים בכך שהוא אדם שלא אוסר נכסיו לכולם, ור' יהודה אומר שאנשי גליל לא צריכים לכתוב כי אבותיהם כתבו כבר עבורם. **גמרא** ישלהקשות שאם כתב כבר את הנכסים לנשיא לא יאסר המודר בנכסי המדי, אמר רב ששת שיש להוסיף ומה תקנתם יכתבו חלקם לנשיא, ולר' יהודה אף להדיוט אלא שלהדיוט צריך לזכות ולחכמים גם לנשיא צריך לזכות.

ר' יהודה אומר שאנשי גליל לא צריכים לזכות שהם היו קנטרנים ונדרו הנאה זה מזה ואבותיהם כבר עמדו וכתבו חלקם לנשיא.

משנה מי שמודר הנאה מחבירו ואין לו מה לאכול יכול לתת מתנה לאחר ואז חבירו מותר בה, והיה מעשה שאחד מאנשי בית חורון הדיר הנאה מאביו וכשהשיא את בנו אמר לחבירו חצר וסעודה נתונים הן לפניך כדי שאבי יאכל עמנו בסעודה, אמר לו אם שלי הן הרי הן מוקדשים לשמים אמר לו לא נתתי לך את שלי כדי שתקדיש לשמים אמר לו נתת את שלך כדי שאתה ואבין תאכלו ותשתו ותתרצו זה לזה והעוון הזה תלוי בראשי אמרו חכמים שכל מתנה שאין אפשרות להקדישה אינה מתנה. **גמרא** יש להקשות שהמעשה בבית חורון סותר את הרישא של המשנה, ויש לומר שחסר במשנה ויש להוסיף שבמה שניתן לאחר לא נאסר המודר, אך אם הוכיח סופו על תחילתו אסור, וכן היה מעשה בבית חורון שהוכיח סופו על תחילתו.

רבא אומר שנאמר רק כשאמר והינן לפניך כדי שיבא אבא שזה תנאי גמור אך אם אמר שהוא נותן ואבא יאכל א"כ זה תנאי אלא מתנה גמורה והמקבל נותן מעצמו, ולר' אבא ברתא רבא אומר שלא רק כשאמר הינן לפניך כדי שיבא אבא ואם אמר הן לפניך כדי שיבא אבא מותר, אלא אסור בכל מקרה שהסעודה מוכיחה שרק בשביל כך הוא נתן.

עמוד ב אדם אחד הדיר את בנו מנכסיו כי ראהו גונב אגודות פשתן, אמרו לו ואם בן בנך יהיה ת"ח הוא לא יקבל, אמר המדיר קנה אתה ואם הנכד יהיה ת"ח אז הוא יקנה ממך, אמרו בפומבדיתא שזה קני על מנת להקנות שלא קונה ור"נ אומר שקונה כמו כל קנין סודר שהוא קנה על מנת להקנות, ור' אשי דוחה שיתכן שאם הקונה יתפוס את הסודר הוא יקנה אותו, ועוד שאמנם בסודר הוא קנה על מנת להקנות אך הוא קונה את הנכסים מיד, אבל כאן הקנין הוא לכשנכדו יהיה ת"ח ועד אז כבר כלה הקנין, ומקשה רבא שמתנת בית חורון זה קני על מנת להקנות דהיינו שאביו יכול לאכול ולא קנה, לעינים ענה ר"נ שהסעודה מוכיחה עליו ולעיתים אמר לו שזה לדעת ר"א שאפילו ויתור אסור במודר הנאה, אך לכאורה יש להוכיח שחכמים אמרו שכל מתנה שאין יכול המקבל להקדישה אינה מתנה ולכאורה המילה כל באה לרבות גם במקרה שהיה קני על מנת להקנות, ויש לדחות שזה בא לרבות את הלישנא ברתא של רבא שגם כשלא התנה להדיא אסור כי הסעודה מוכיחה עליו.

פרק הנודר מן המבושל

דף מט

משנה מי שנדר ממבושל מותר לאכול צלוי ושלוק, אם אמר קונם תבשיל שאיני טועם אסור במעשה קדיחה רך אך מותר בעבה, ומותר לאכול ביצה טורמיטא ודלעת הרמוצה, מי שנדר ממעשה קדרה נאסר רק במעשה רותח של רגור ואם אמר קונם הינדר לקדיחה שאיני טועם נאסר רכל מה שומחרשל

בקדרה. **גמרא** לר' יאשיה הנודר ממבושל נאסר גם בצלוי ושלוק ואף שאין לזה ראייה אך יש זכר לכך בפסוק **ויבשלו את הפסח באש כמשפט**, לכאורה נחלקו שלר' יאשיה הולכים אחר לשון תורה ולמשנתנו הולכים בנדרים אחר לשון בני אדם, ויש לדחות שלכו"ע הולכים אנדרים אחר לשון בני אדם ונחלקו לפי מקומם שבמקום התנא של משנתנו לצלי קוראים צלי ולמבושל מבושל, ובמקומו של ר' יאשיה גם לצלי קוראים מבושל, והפסוק שהביאו הוא אסמכתא בעלמא.

באמר קונם תבשיל מותר במעשה קדיחה עבה, ויש להקשות שגם עבה נכלל בתבשיל, אביי מבאר שלמשנתנו כל מה שנאכל עם פת נקרא תבשיל, וכן שנינו בברייתא שהנודר מתבשיל אסור בכל מיני תבשיל וגם בצלי שלוק ומבושל ואסור בהטריות רכות מדלעת שחולים אוכלים בהם פתם, אך קשה שכשחלה ר' ירמיה נכנס אליו רופא וראה שיש לו דלעת בבית ועזב אותו ואמר יש לו מלאך המות בביתו ואיך ארפאנו, ויש לומר שדרך חולים לאכול רכים אך קשים אינם טובים לחולה, ורוא בר עולא אומר שהדלעת עצמה אינה טובה אך מה שבתוכה הוא טוב כדברי רב יהודה שפנים הדלעת טובה כשמבשלו עם תרד, ופנים זרעוני פשתן טוב לאכלם עם כותח, ולא אומרים לעמי הארץ כדי שלא יפסידו את הפשתן, ורוא אומר שמה שכתוב בברייתא חולים הכוונה לת"ח, ורוא לשיטתו **עמוד ב** שהוא אמר שמה שמתפללים על קצירי ומריעי הוא לדעת ר' יוסי שאדם נידון כל יום וקצירי הכוונה חולים שנפשמם קצרה ומריעי הם ת"ח.

משנתנו לא כבבליים שאמר עליהם ר' זירא כמה טפשים הבבליים שאוכלים לחם בלחם שגם מעשה קדיחה עבה הם אכלו בפת.

רב חסדא שאל את נקדני הוצל איך טוב לאכול דייסא האם של חיטים בלחם חיטים ושל שעורים בלחם שעורים או של חיטים בשעורים ושל שעורים בחיטים, ורוא אכלם בקמח של קליות.

רבה בר רב הונא ראה שאביו אוכל דייסא באצבעותיו אמר לו רב אמר שדייסא טובה באצבעות וכ"ש בשנים וכ"ש בשלש.

רב אמר לבנו חייא וכן אמר רב הונא לבנו רבה שאם מזמינים אותך לאכול דייסא לך אפילו פרסה, ולבשר שור לך אפילו ג' פרסאות, עוד אמר רב לחייא בנו ורב הונא לרב בנו שלא יפלוט כלום לפני רבו מלבד דלעת ודייסא שהם כמו פתילה של עופרת שלא מתעכל, ויפלוט אפילו לפני שבור מלאכ.

ר' יוסי ור' יהודה אכלו דייסא ביחד, אחד מהם אכל באצבעו והשני אכל בעלה דקל, אמר האוכל בעלה לאוכל באצבע עד מתי אתה מאכילני צואתך, אמר האוכל באצבע לאוכל בעלה עד מתי אתה מאכילני רוקך.

הגישו בלוספיין שהם תאנים הקשים לעיכול, לפני ר' יהודה ור"ש ר' יהודה אכל ור"ש לא אכל אמר לו ר' יהודה מדוע אינך אוכל אמר ר"ש שאינם יוצאים מבני מעיים, אמר ר' יהודה א"כ זה טוב יותר שנסמך עליהם גם מחר.

ר' יהודה ישב לפני ר' טרפון ואמר לו ר"ט שפניך צהובים היום אמר ר' יהודה שאתמול עבדיך האכילוננו תרדים ללא מלח ולו האכילו במלח עוד יותר היו פנינו צהובים.

מטרוניתא אחת אמרה לר' יהודה שהוא מורה הלכה למרות שהוא נראה כשיכור אמר לה האמיני לי שאיני שותה מלבד קידוש והבדלה וד' כוסות בפסח, ובכ"ז אני חוגר צדיני פני מפני כאב הראש מפסח עד עצרת, אך פני צהובים כמו שכתוב **חכמת אדם תאיר פניו**, וצדוקי אחד אמר לר' יהודה פניך נראים כמלוה בריבית או כמגדלי חזירים שמשתכרים ללא טרחה, אמר לו שני הדברים הללו אסורים לנו אך אני נראה כך מפני שיש כ"ד בתי כסאות מביתי עד ביהמ"ד ואני נכנס לכולם בכל עת.

ר' יהודה היה נושא קנקן כדי לשבת עליו בביהמ"ד ואמר גדולה מלאכה שמכבדת את בעליה, ור"ש היה לוקח סל על כתפו והיה אומר גדולה מלאכה שמכבדת את בעליה.

אשת ר' יהודה עשתה גלימא חשובה מצמר וכשיצאה לשוק היתה מתכסה בה, וכשר' יהודה יצא לתפילה הוא היה מתכסה בה וכשהתכסה בירך ברוך שעטה אותי מעיל, ופעם כשגזר רשב"ג תענית לא הגיע ר' יהודה ושלח אליו ואמר שאין לו לבוש שלח לו גלימא ולא קיבל,

דף נ ור' יהודה הרים את המחצלת והראה לשליח שיש לו שם אוצר אלא שאינו רוצה להנות בעוה"ז.

בתו של כלבא שבוע התקדשה לר"ע וכששמע אביה מכך הדירה מכל נכסיו ונשאה לו בחורף, והם גרו בבית התבן ור"ע ליקט את התבן משערותיה ואמר לה כשיהיה לי ממון אקנה לך תכשיט מזהב שמצוייר בו ירושלים, ואליהו הנביא נראה כאדם ודפק בדלתם ואמר להם הביאו לי מעט תבן שאיתי ילדה ואין לי על במה להשכיבה, אמר ר"ע לאשתו ראי אדם שגם תבן אין לו, אמרה אשתו לך למד בשיבה והלך ללמוד י"ב שנה לפני ר"א ור' יהושע, וכשחזר לביתו אחר י"ב שנה שמע אחורי ביתו שרשע אחד אומר לאשתו טוב עשה אביך שהדיר אותך שבעלך לא דומה לך, ועוד שהשאיר אותך הרבה שנים כאלמנה חיה, אמרה לו אם ישמע לי ילך ליי"ב שנים נוספות, אמר ר"ע א"כ יש לי רשות ללכת הלך לאחוריו וחזר לשיבה ליי"ב שנים נוספות, וחזר עם כ"ד אלף תלמידים וכל העולם יצא לקראתו וגם אשתו יצאה, אמר לה אותו רשע להיכן את הולכת בבגדים פשוטים אמרה לו **יודע צדיק נפש בהמתו**,

וכשנראתה לפניו בקשו תלמידיו לדחפה אמר להם הניחו לה שלי ושלכם שלה, וכששמע כלבא שבוע שבא ר"ע רצה להשאל על נדרו והתיר לו ר"ע.

ר"ע העשיר משה ענינים, מכלבא שבוע, ומאל ספינה, ועשו כמו איל לספינה ועמילאוהו דינר הוב לסימן שתקל הספינה בניסיעתה, ופעם שכחה על חוף הים ור"ע מצאה, וכן מאוצר, שר"ע נתן ד' זוזים לספנים שיביאו לו משהו והביאו לו תיבה שמצאו בחוף הים והיתה מלאה דינרים והיא היתה מספינה שטבעה והיה בה את כל ממון הספינה, וכן העשיר ממטרוניתא שהלוחה לו ממון רב והעמידה את הקב"ה והים לערבים ולא הגיע בזמן מחמת חולי והיא התפללה ובת קיסר שנשתתה זרקה תיבה עם אוצר לים והגיע אליה וכשבא ר"ע לשלם אמרה לו שכבר החזיר הערב את החוב, **עמוד ב** וכן העשיר מאשת טרונוסטרופוס שנשאה לו אחר גירוטה, וכן מקטיעא בר שלום שהוריש לו ממונו.

רב גמרא נתן ד' זוזים לספנים להביא לו משהו ולא מצאו וקנו לו קוף וברח להם וכשחפשוהו מצאוהו רובין על מרגליות והביאו את כולם לרב גמרא.

בת הקיסר אמרה לר' יהושע בן חנניה איך יתכן שתורתך מפוארת אך היא בכלי מכווער, אמר לה למדי מבית אביך במה שומרים יינם אמרה לו בכלי חרס אמר לה זה דרך כל העולם ולכם מתאים יותר לתת בכלי כסף וזהב הלכה ונתנה אתם בכלי כסף וזהב והחמיץ, אמר לה כך גם בתורה, אמרה לו הרי יש חכמים ויפים אמר לה לו היו מכווערים היו חכמים יותר.

אשה אחת מנהרדעא באה לדין לפני רב יהודה והוא חייב אותה אמרה לו רבך שמואל לא דן אותי כך, אמר לה מכירה את אותו אמרה לו כן והוא גוי וכרסו גדולה ושחור ושיניו רבות אמר לה באת לבזותו תהיי בשמתא ופקעה ומתה.

הנודר ממבוסל מותר בביצה טורמיטא ואמר שמואל שהעבד שעושה אותה שווה אלף זוז שהוא מכניס אותה אלף פעמים בחמים ואלף פעמים בצונן עד שנעשית קטנה ונבלעת כמו שהיא ואם יש כאב הוא נסוך בה וכשהיא יוצאת יודע הרופא איזה תרופה הוא צריך ואיך הוא יתרפא, שמואל בדק עצמו בקולחא והיה נחלש כל כך עד שאשתו היתה תולשת שיערה מדאגה.

שנינו במשנה שפועל העושה בתאיני כלופסין לא יאכל בתאיני בנות שבע ומכלופסין היו עושים תבשיל תאינים, אדם אחד נתן עבדו לחבירו שילמדנו אלף סוגי בישול של תאינים ולמדו ר' ח' מאות ותבעו לדין לפני רבי אמר רבי אבותינו ואנו שנינו טובה ומה אתה מרצה כל כך במיני תענוג.

כשרבי השיא את בנו ר"ש, כתב על הוצאות החתונה כ"ד אלף ריבוא דינרים ולא הזמין את בר קפרא, אמר בר קפרא אם לעוברי רצונו כך השפע ק"ו לעושי רצונו והזמינו רבי ואז אמר בר קפרא אם לעושי רצונו כך בעוה"ז ק"ו שישפיע בעוה"ב.

ביום שרבי צחק באה פורענות לעולם ואמר רבי לבר קפרא כשלא תצחיק אותי אתן לך מ' מידות של חיטים,

דף נא אמר לו ראה רבי שאקח כל מדה שארצה, ובר קפרא לקח סל גדול והפכו על ראשו ובא לרבי ואמר הבא לי מ' מידות של חיטים שאני נושה בך ורבי צחק ואמר לו וכי לא הזהרתני אותך שלא תצחיק אותי אמר לו אני רק תובע את מה שאני נושה בך.

בר קפרא אמר לבתו של רבי מחר אשתה יין בריקודו של אביך ובמיזגתה של אמך, בן אלעשה חתנו של רבי היה עשיר גדול והזמינו לחתונתו של ר"ש בן רבי ואמר בר קפרא לרבי מה ביאור המילה **תועבה**, וכל מה שאמר רבי פרך בר קפרא אמר לו רבי פרש אתה אמר לו אם אשתך תמוזוג לי כוס והביאה לו ואמר לרבי רקוד לי כדי שאומר לך וביאר לו שזה ר"ת תועה אתה בה, וכשרצה כוס נוספת אמר לרבי מה ביאור המילה **תבל** וביקש מרבי כבתחילה ונעשה רבי כבקשתו, ואמר לו שהביאור הוא וכל תבלין יש בה שאשה מניחה את בעלה, אח"כ שאל מה ביאור המילה **זימה** וביקש מרבי כבתחילה ונעשה כבקשתו וביאר לו זו מה היא, ובן אלעשה לא יכל לסבול את הזלזול ברבי והוא ואשתו יצאו מהחתונה.

נאמר על בן אלעשה שהוא פיזר מעותיו כדי להראות בהם תספורת של כה"ג שכתוב בפסוק **כסם יכסמו את ראשיהם** ושנו על כך כעין לוליינית וביאר ר' יהודה תספורת היחידה שאין כמותה, וביאר רבא שראש שיערה זו בצד עיקרה של האחרת, וזו היה תספורתו של כה"ג.

שמואל מבאר שדלעת רמוזה הכוונה דלעת של קרקוזאי שלעולם אינה מתבשלת כראוי, ורב אשי מבאר דלעת הטמונה ברמץ, ורבינא דוחה ששנינו שר' נחמיה אמר דלעת ארמית היא דלעת המצרית והיא כלאים עם היוונית ועם הרמוצה משמע שהיא ממקום ולא בצורת בישולה.

משנה הנודר ממצעה קדירה נאסר רק במצעה רחחיה ואם קונם כל היורה בקדירה שאני טועם אסור בכל הנעשה בקדירה. **גמרא** שנו בכרייתא שמי שנדר מהיורד לקדירה אסור ביורד לאילפס כיון שירד לקדירה קודם שירד לאילפס, ואם נדר מהיורד לאילפס מותר ביורד לקדירה, הנודר מהנעשה בקדירה מותר בנעשה באילפס ואם נדר מהנעשה באילפס מותר בנעשה בקדירה, מי שנדר מיורד לתנור נאסר רק בפת, ואם אמר כל מעשה תנור עלי נאסר בכל הנעשה בתנור.

עמוד ב משנה הנודר מכבוש נאסר רק בכבוש של ירק ואם אמר כבוש שאני טועם נאסר בכל הכבושים, אם נדר משלוק נאסר רק בשלוק אבל בשר ואם אמר שלוק שאני טועם אסור בכל השלוקים. **גמרא** רב אחא בר רב אויא שאל את רב אשי מה דין היואמר דכביש דשלוק דצלי דמליח ורב אשי נשאר בספק.

משנה לר' יהודה אם נדר מצלי נאסר רק בשל בשר אם אמר צלי שאני טועם נאסר בכל הצלויין, אם נדר מן המליח נאסר רק בשל דג ואם אמר מליח שאני טועם נאסר בכל המלוחים, אם אמר דג דגים שאני טועם נאסר בכלם בין גדולים בין קטנים בין מלוחים בין תפלים בין חיים בין מבושלים אך הוא מותר בטריט טרופה ובציר דגים, מי שנדר מצחנה אסור בטריט טרופה אך מותר בציר ומוריים אך אם נדר מטריט טרופה נאסר בציר ומוריים. **גמרא** ר"ש

בן אלעזר אומר שהאומר דג שאני טועם נאסר בגדולים ומותר בקטנים וכשאמר דגה שאני טועם אסור בקטנים ומותר בגדולים, ואם אמר דג דגה שאני טועם נאסר בגדולים ובקטנים, רב פפא שאל את אביי שאם למדו שדג הכוונה לגדול מהפסוק **וימן ה' דג גדול לבלוע את יונה** הרי אח"כ נאמר **ותפלל יונה אל ה' אלוקיו ממעי הדגה**, ויש לומר שפלט אותו דג גדול ובלעו דג קטן, וקשה מהפסוק **והדגה אשר ביאור מתה** וכי רק קטנים מתו ולא גדולים, ויש לומר שדגה משמע גדולים וקטנים ובנדרים הולכים אחר לשון בני אדם.

רבינא אמר לרב אשי שיש להסתפק כשאמר הרי עלי ציחין.

משנה מי שנדר מחלב מותר בקום ולר' יוסי אסור, מי שנדר מקום מותר בחלב, אם שאול אומר שהנודר מגבינה אסור בה בין מלוחה בין טפילה,

דף נב מי שנדר מבשר מותר ברוטב וקיפה שהוא הבשר הדק שירד לשולי קדירה, ולר' יוסי אסור, ור' יהודה הוכיח מר' טרפון שאסור אף בביצים שהתבשלו עם הבשר אמרו לו אכן אם אמר בשר זה עלי והוא התערב באחר הוא אסור בנותן טעם, אך אם נדר מיין מותר בתבשיל שיש בו טעם יין, ואם אמר קונם יין זה שאני טועם והוא נפל לתבשיל הוא אסור בנותן טעם. **עמוד ב** **גמרא** לקמן שנינו שהנודר מעדשים אסור באשישים שהם עדשים מעורבים בדבש, ור' יוסי מתיר, ואם שם היתיר ר' יוסי ודאי יתיר בקום שהוא דבר אחר, ויש לומר שזה תלוי במקומות, שבמקומם של חכמים קוראים לחלב חלב ולקום קום, ובמקומו של ר' יוסי קוראים גם לקום קום של חלב, ובברייתא שנו שהנודר מחלב מותר בקום והנודר מקום מותר בחלב, וכן הנודר מחלב מותר בגבינה והנודר מגבינה מותר בחלב, הנודר מרוטב מותר בקיפה והנודר מקיפה מותר ברוטב, האומר בשר זה עלי אסור בו ובורטבו ובקופו והנודר מיין מותר בתבשיל שיש בו טעם יין אך אם אמר קונם יין זה שאני טועם ונפל לתבשיל אם יש בו טעם יין אסור.

משנה הנודר מענבים מותר ביין והנודר מזיתים מותר בשמן ואם אמר קונם זיתים וענבים אלו שאני טועם נאסר בהם וביוצא מהם. **גמרא** רמי בר חמא מסתפק אם נאסר בגלל שאמר אלן או בגלל שאמר שאני טועם שאם נאמר שנאסר בגלל שאמר אלו א"כ מדוע המשנה מוסיפה שאני טועם, אך יתכן שבא לומר שגם כשאמר אלו נאסר רק אם אמר איני טועם, ורבא מוכיח מברייתא שאומרת שאם אמר קונם פירות אלו עלי או שאמר קונם הם לפי אסור בחילופיהן וגדוליהן משמע שלא נאסר ביוצא מהם, ויש לדחות שנאסר גם ביוצא מהם והחידוש הוא שחילופיהן כגידוליהן, ויש להוכיח מהסיפא שאם אמר שאני אוכל שאני טועם מותר בחילופיהן וגידוליהן, משמע שהיוצא מהם אסור, ויש לדחות שאגב שברישא לא כתוב יוצא מהם לא כתבו גם בסיפא ביוצא מהם, ולכאורה יש להוכיח מהמשנה הקודמת שר' יהודה הביא שר' טרפון אסר ביצים שהתבשלו עמו ואמרו לו שנאסר רק כשאמר בשר זה עלי והתערב שאוסר בנותן טעם ולא כתוב כאן שאני טועם, ויש לומר שרמי בר חמא לא הסתפק כשאמר אלו אלא עיקר הספק הוא האם צריך לומר ברדוק איני טועם, ולכאורה יש להוכיח ממה שכתוב דג דגים שאני טועם אסור בגדולים קטנים חיים מבושלים ומותר בטריט טרופה וציר שהוא יצא, ויש לדחות שמותר רק כשיצא מהדג עוד קודם שנדר.

דף נג משנה מי שנדר מתמרים מותר בדבש תמרים הנודר מסתווניות מותר בחומץ סתווניות, ור' יהודה בן בתירא סובר שדבר ששם תולדתו קרויה עליו ונדר ממנו אסור ביוצא ממנו וחכמים מתירים. **גמרא** לכאורה חכמים בסיפא זה כת"ק, יש לומר שנחלקו בכלל שאמר ר"ש בן אלעזר שדבר שדרכו לאכול ודרך לאכול את היוצא ממנו כגון תמרים ודבש תמרים, נדר בו אסור דגם במה שיוצא ממנו וכן אם נדר במה שיוצא ממנו נאסר בו, ודבר שיוצא דרך לאכול אלא את היוצא ממנו כשנדר בו נאסר רק במה שיוצא ממנו כי כיוונתו למה שיוצא ממנו, ות"ק חלק על ר"ש בן אלעזר, וחכמים בסיפא סוברים כמותו.

משנה מי שנדר מיין מותר ביין תפוחים וכן הנודר משמן מותר בשמן שומשומים, הנודר מדבש מותר בדבש תמרים הנודר מחומץ מותר בחומץ סתווניות הנודר מכרישים מותר בקפלוטות הנודר מירק מותר בירקות השדה שיש להם שם לואי. **גמרא** שנו בברייתא שהנודר משמן בא"י נאסר בשמן זית ומותר בשמן שומשומים, ובבבל אסור בשמן שומשומים ומותר בשמן זית, ובמקום משתמשים בשניהם נאסר בשניהם, ולכאורה זה פשוט ויש לומר שהחידוש הוא כשהרוב משתמשים מסוג אחד ולא הולכים אחר הרוב כי ספק איסור לחומרא, מי שנודר מירק בשאר שני שמיטה אסור בירקות גינה ומותר בירקות השדה, ובשביעית אסור בירקות שדה שרגילים בהם ומותר בירקות גינה, ור' אבהו אמר בשם ר' חנינא בן גמליאל **עמוד ב** שבמקום שמביאים ירקות מחו"ל נאסר בשביעית גם ירקות גינה, ונחלקו בזה תנאים, שלת"ק לא מביאים ירק מחו"ל לא"י ולר' חנינא בן גמליאל מביאים מחו"ל לא"י ור' ירמיה בירק בדעת ת"ק שגורו משום גוש עפר חו"ל מביש בירק, שהוא טמא.

משנה הנודר מכרוב נאסר גם באיספרגוס, הנודר מאיספרגוס מותר בכרוב, לת"ק, נודר מגריסים אסור במקפה ור' יוסי מתיר, נודר במקפה מותר בגריסים, לת"ק הנודר במקפה אסור בשום ור' יוסי מתיר, הנודר משום מותר במקפה, לת"ק הנודר מעדשים מותר באשישים ור' יוסי מתיר, אם אמר חיטה חיטים שאני טועם נאסר בהם בין קמח בין פת, אם אמר גריס גריסים שאני טועם נאסר בהם בין חיים בין מבושלים, ר' יהודה סובר שאם אמר קונם גריס או חיטה שאני טועם מותר לכוס אותם חיים. **גמרא** רשב"י אומר שאם אמר חיטה שאני טועם אסור לאפות אך מותר לכוס, ואם אמר חיטים שאני טועם אסור לכוס ומותר לאפות, ואם אמר חיטה חיטים שאני טועם אסור לאפות, אם אמר גריס שאני טועם אסור לבשל ומותר לכוס, ואם אמר גריסים שאני טועם אסור לבשל ולכוס.